

LAUSUNTO ALUEELLISEN MATKAILIJAVERON TOTEUTTAMISESTA

Diaarinumero: VN/35084/2025

Lausunnon antaja: Lapland Hotels & Safaris Oy (LHS)

Lapland Hotels & Safaris Oy ottaa kantaa lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin seuraavasti:

Lapland Hotels & Safaris Oy:n (jäljempänä LHS) muodostavat Suomen suurin yksityinen hotelliketju Lapland Hotels, Pohjoismaiden suurin ohjelmapalveluyritys Lapland Safaris ja Lapland Ski Resorts. Koko matkailukonserni työllistää yhteensä noin 1 950 henkeä.

Suomen matkailusta 5,5 miljardia on vientiä ja veronnostot heikentävät kilpailukykyämme jo valmiiksi erittäin kilpaillussa markkinassa

LHS ei kannata alueellisen matkailijaveron käyttöönottoa, koska matkailualan verotus on Suomessa jo ennestään Euroopan kireimpiä. Yleisen arvonlisäveron korotus sekä majoitus-, kuljetus- ja liikuntapalveluiden arvonlisäveron nousu ovat nostaneet alan kustannustason EU-maiden korkeimpien joukkoon. Suomessa yleistä arvonlisäveroa on nostettu 25,5 prosenttiin, mikä on EU-maiden toiseksi korkein. Majoituspalveluiden, henkilökuljetusten ja liikuntapalveluiden arvonlisävero on noussut 10 prosentista 13,5 prosenttiin jolloin mm. majoituksen arvonlisävero on Euroopan toiseksi korkeimmalla tasolla. Suomi kilpailee äärimmäisen kilpailluilla kansainvälisillä matkailumarkkinoilla ja kasvun edellytyksenä on kansainvälinen kilpailukyky, johon hinnalla on ratkaiseva vaikutus. Uuden veron käyttöönotto nostaisi matkailun kokonaisveroasteen poikkeuksellisen korkeaksi. Jo nyt esimerkiksi Suomen Lappi on suorassa kilpaillussa Ruotsin ja Norjan kanssa ja joitakin tuotantoja on jo siirtynyt Ruotsiin alhaisemman kustannustason vuoksi.

Matkailulla on Lapissa suuri elinkeinollinen merkitys. Ala tuottaa miljardiluokan matkailutulot, 10 000–15 000 työpaikkaa ja merkittäviä verotuloja, joita kertyi vuonna 2023 Lapin kauppakamarin selvityksen mukaan pelkästään palkka-, yhteisö- ja arvonlisäveroina 293 miljoonaa euroa. Matkailu vahvistaa kuntien elinvoimaa ja synnyttää kysyntää laajasti muille toimialoille. Matkailu on myös ainoa vientiala, joka maksaa arvonlisäveroa vientituloistaan, minkä lisäksi matkailuyritykset osallistuvat merkittävästi tulovero-, yhteisövero- ja kiinteistöverokertymään.

Alueellisesti tai muutoin rajattu vero vääristää kilpailua ja luo epävarman toimintaympäristön

Uusi vero heikentäisi matkailuyritysten hintakilpailukykyä ja nostaisi asiakkaiden kustannuksia ilman, että lisäisi matkailukokemuksen sisältöä tai laatua. Tämä voisi vähentää sekä ulkomaisten että kotimaisten matkailijoiden määrää ja heikentää investointihalukkuutta kunnissa, joissa matkailuveroa kerätään, tai saatettaisiin kerätä tulevaisuudessa. Myös kuntien välinen kilpailu vääristyisi, jos veroa sovellettaisiin vain osassa kunnista tai rajatuilla alueilla. Epäselvät ja vaalikausittain vaihtelevat verokäytännöt heikentäisivät yritysten toimintaympäristön ennakoitavuutta ja loisivat hyvin epävarman investointiympäristön. Käytännön tasolla esimerkiksi meidän kaltaisen useilla paikkakunnilla toimivan yrityksen olisi haastavaa rakentaa järjestelmät siten, että ne mahdollistaisivat veron keräämisen ja käsittelyn paikkakuntakohtaisesti. Lisäksi, mikäli veroa kerättäisiin vain rajatusti, olisivat järjestelmästä syntyvät kustannukset ja haitat todennäköisesti suuremmat kuin sillä kerätty verotulo. On myös epäselvää, miten arvonlisävero määräytyisi jatkossa. Laskettaisiinko

arvonlisävero matkailuveron sisältävästä hinnasta? Tässä tapauksessa esimerkiksi arvonlisäverottomasti toimivat lyhytвуokraustoimijat saisivat entisestään merkittävämmän verohyödyn.

Verotuottojen kohdentuminen matkailun kestävyttä tukeviin kohteisiin epätodennäköistä

Yleinen yöpymiseen sidottu vero ei ohjaa matkailijaa tekemään kestävämpiä valintoja eikä ohjaa tulojen kohdentamista kestävyttä edistäviin toimiin. Nykyinen verolainsäädäntö ei mahdollista verotuoton korvamerkintää, joten yleiskatteellisen veron ei voida varmuudella todeta tukevan selvityksessä asetettua tavoitetta eli matkailun kestävyysedistämistä. Jos verot ohjattaisiin kuntien käyttöön, päätettäisiin niistä kunnissa poliittisesti. Näemme hyvin todennäköisenä, että varat käytettäisiin kunnissa kulloisessakin poliittisessa ilmapiirissä tärkeimpänä nähtäviin kuluihin eikä välttämättä matkailun kestävyysedistämisen tai ylipäätään matkailun toimintaympäristön edistämiseen. Matkailun kestävyys rakentuu monien toimijoiden yhteisistä toimista – yritysten, alueorganisaatioiden, valtion, Metsähallituksen, kansallispuistojen, SOTE alueiden ja kuntien – eikä kunnilla yksin ole vaikutusvaltaa kaikkiin olennaisiin tekijöihin. Sen sijaan jo nykyisin matkailusta kertyvien verojen kohdentamista tulisi kehittää niin, että ne tukisivat paremmin kestävä kasvua, infrastruktuuria ja luonnonsuojelua.

Matkailijavero ei poista esimerkiksi Rovaniemeen kohdistuvia ongelmia

Joissakin maissa matkailijavero on otettu käyttöön tavoitteena torjua liialliseksi kasvanutta matkailua. Esimerkiksi Rovaniemellä ongelmat eivät poistu matkailijaverolla, sillä ne johtuvat suurelta osin ammattimaisesta majoitustoiminnasta asuinhuoneistoissa, joka on tuonut matkailun ilmiönä paikallisten koteihin ja on sekoittanut asuntomarkkinat. Ongelmaa ei ratkaista verolla vaan matkailun ja lyhytвуokrauksen sääntelyllä ja sen varmistamisella, että matkailuliiketoimintaa tehdään sille suunnitelluilla alueilla.

Rovaniemellä on noin 5200 asuntoa, joissa ei pysyvästi asu kukaan, tämä tarkoittaa noin 15 %:a alueen asunnoista (<https://yle.fi/a/74-20195764>)."

Veronkeruun pitää olla majoitusliiketoimintaa harjoittavien keskuudessa tasapuolista

Jo viime vuonna lausunnolla olleessa lyhytвуokrausta koskevassa rakentamislain muutosehdotuksesta todettiin, että kerrostaloissa tapahtuvan lyhytвуokrauksen valvominen tulee olemaan viranomaisille mahdotonta, mikäli se perustuu majoittajan omaan ilmoitukseen. Sama pätee tällöin myös veron keräämisen valvontaan. Mikäli veronkeruu kohdistuisi etupäässä rekisteröityyn majoitustoimintaan lyhytвуokrauksen tai mökkimajoituksen jäädessä edes osittain veron ulkopuolelle, loisi se merkittävää kilpailun vääristymistä virallisten majoitusyritysten ja rekisteröimättömän lyhytвуokraustoiminnan välille, jonka osuus on esimerkiksi Rovaniemellä jo lähes 70 % majoituskapasiteetista (<https://visitory.io/fi/public/rovaniemi/2024-12/2025-03/>). Valvontahaasteet olisivat huomattavia, eikä veron tasapuolista toteutumista voitaisi käytännössä varmistaa.

Myös kokeiluluonteinen veromalli voisi aiheuttaa pitkäaikaisia haittoja etenkin, mikäli se toteutettaisiin rajatusti tai lyhytkestoisesti. Kokeilu vääristäisi kilpailua ja etenkin rajattuna ja

esimerkiksi vain rekisteröityyn majoitustoimintaan kohdistettuna, antaisi virheellisen kuvan veropotentialista ja veron keräämisen teknisistä haasteista. Lisäksi se aiheuttaisi epävarmuutta erityisesti alueilla, joissa matkailu on jo entuudestaan keskeinen elinkeino.

Investoinnit edellyttävät kilpailukykyä ja ennustettavuutta tukevaa toimintaympäristöä

LHS toimii lähes kaikkialla Lapissa ja useissa muissa Suomen kaupungeissa. Meille yrityksenä ja kansainvälisille asiakkaillemme tällainen heikosti ennustettava ja hyödyiltään epäselvä vero muodostaisi epävarman ja potentiaalisesti epäreilun toimintaympäristön vaikeuttaen sekä toiminnan että investointien pitkäjänteistä suunnittelua.

LHS näkemyksen mukaan uuden veron luomisen sijaan tulee keskittyä siihen, miten matkailun nykyinen verokertymä voidaan suunnata kestävyiden, infrastruktuurin ja matkailun toimintaedellytysten vahvistamiseen. Näin voidaan edistää sekä kestäviä käytäntöjä että alueiden elinvoimaa ilman, että matkailun kilpailukykyä heikennetään.